

Hrönn Jörundsdóttir, Matís

Umbúðir – áhrif á umhverfi og matvælaöryggi

Sjávarútvegsráðstefnan 2017, Hörpu 17. nóvember

Umbúðir og áhrif þeirra á matvæli og umhverfið

- **Hafa umbúðir áhrif á matvæli?**
- **Hafa umbúðir áhrif á umhverfið?**

Umbúðir

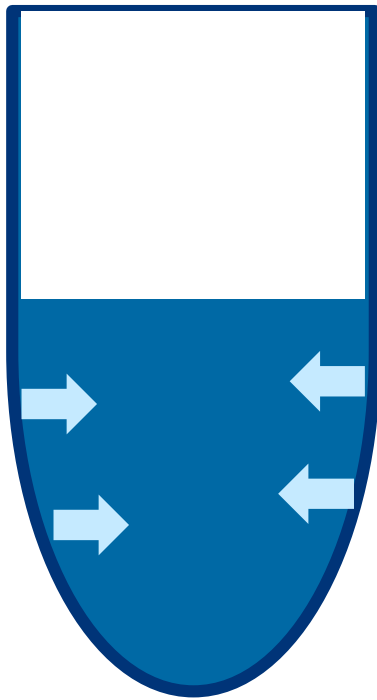
Umbúðir

Umbúðir

Hvernig geta umbúðir haft áhrif á matvæli?

Efni úr umbúðum geta lekið inn í matvæli

Efni í umbúðum

Plast

- Mýkingarefni
- Mónómerur

Frauðplast (polystyrene)

- Fáliður (oligomer)
- Mónómerur

Pappír

- Fráhrindiefni
- Blek

Niðursuðudósir

- Húðuð að innan, inniheldur m.a. BPA

Gler

- Húð í lokum inniheldur m.a. BPA
- Blý - kristall

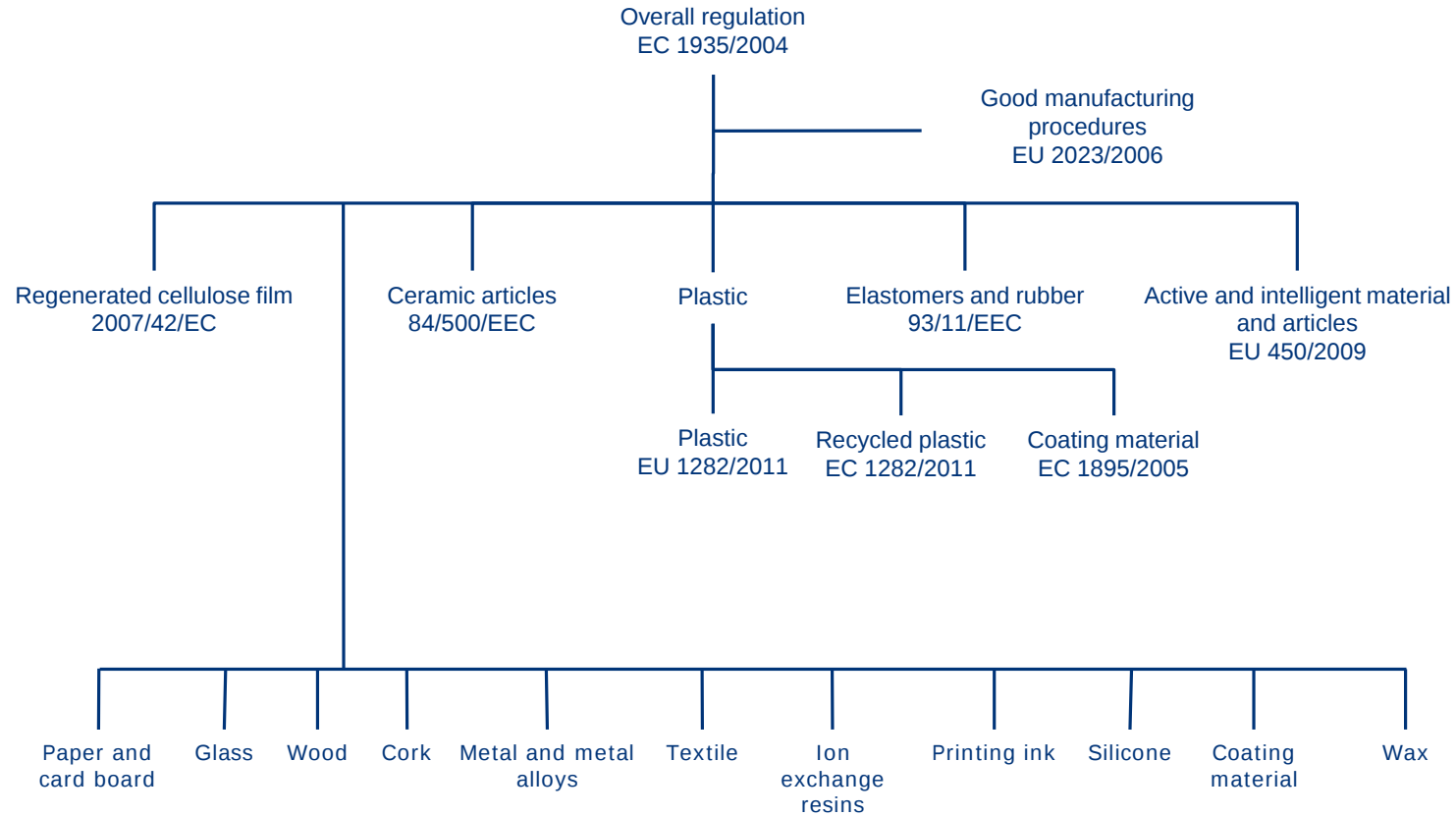
Áhrif á menn?

- **Hormónahermar**

- Þroski
- Frjósemi
- Taugakerfi (Neurological disorders)
- Ónæmiskerfið
- Krabbamein (Cancer promotion)

Reglugerðir varðandi umbúðir og matvælasnertiefni (Tekið frá Matvælastofnun)

Nauðsynlegt að eingöngu nota efni sem eru framleidd með það í huga að komast í snertingu við matvæli

- Framleiðandi alltaf ábyrgur fyrir vörunni
- Rekjanleiki nauðsynlegur – eitt skref áfram og eitt skref afturábak
- Þekkið birgjana (Declaration of Compliance)

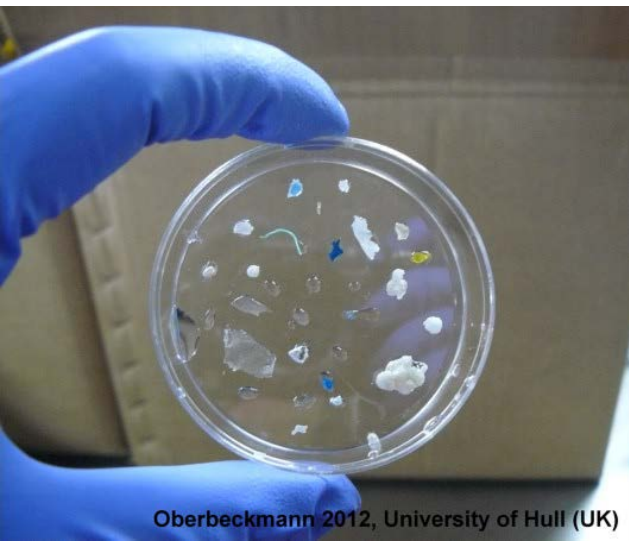
Hvað þá með umhverfið?

Plast sem endar í umhverfinu brotna niður...

...í öragnir (Microplastic)

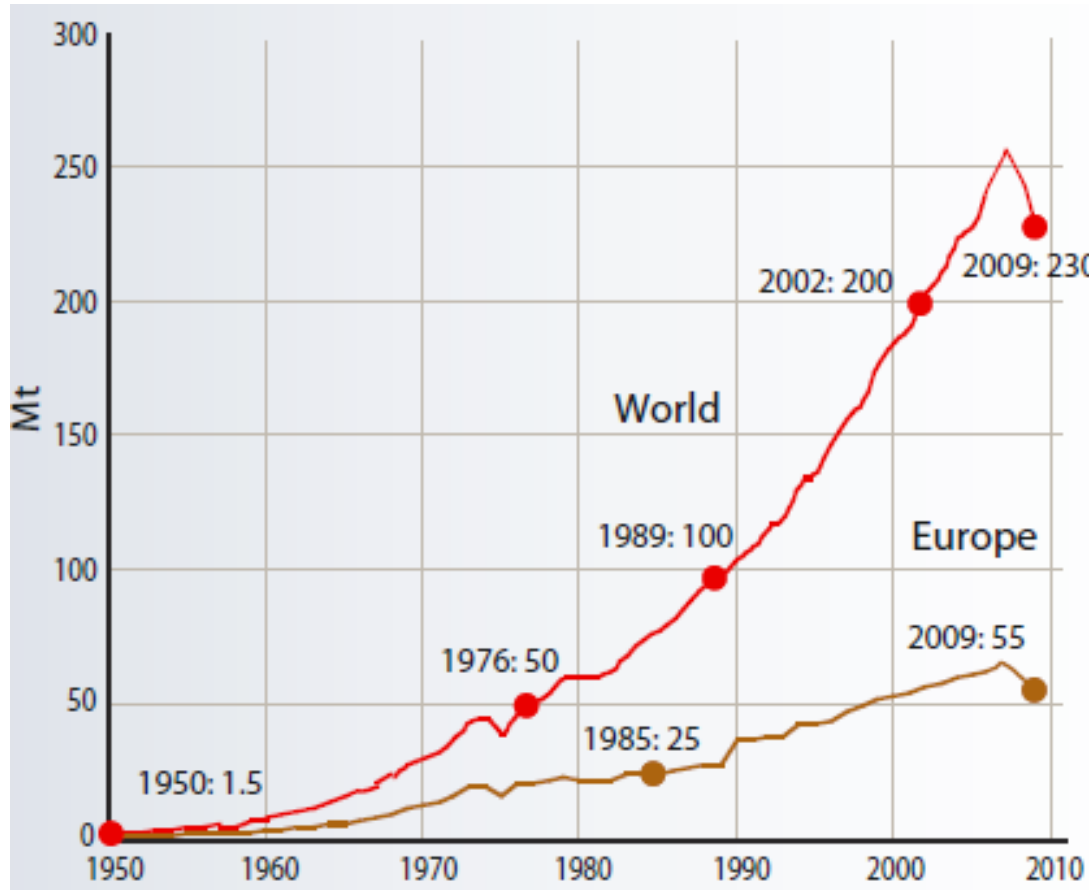
- Agnir / brot / trefjar $< 5\text{mm}$ að stærð ($< 1\text{mm}$)
- Myndast vegna niðurbrots plasts í umhverfinu
- Ógnar lífríki hafsins

Oberbeckmann 2012, University of Hull (UK)

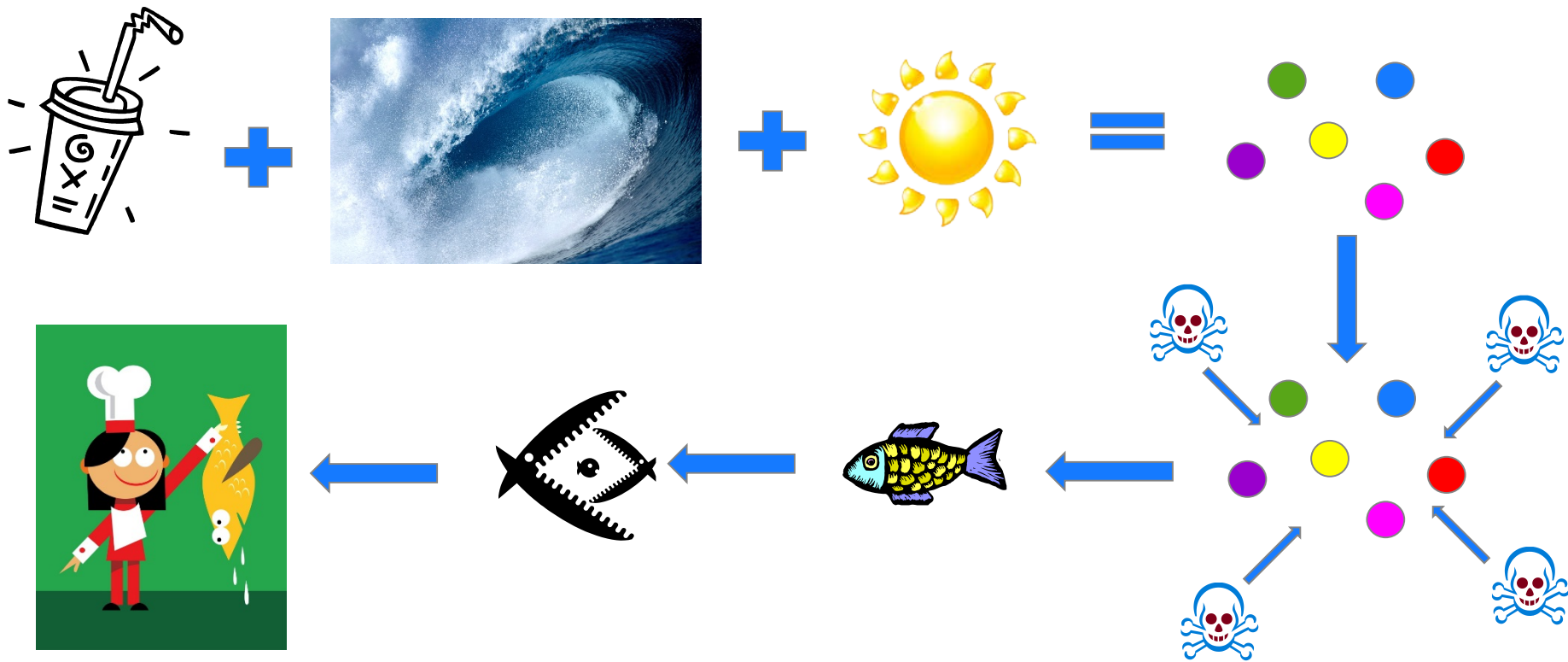

Plastframleiðsla í heiminum

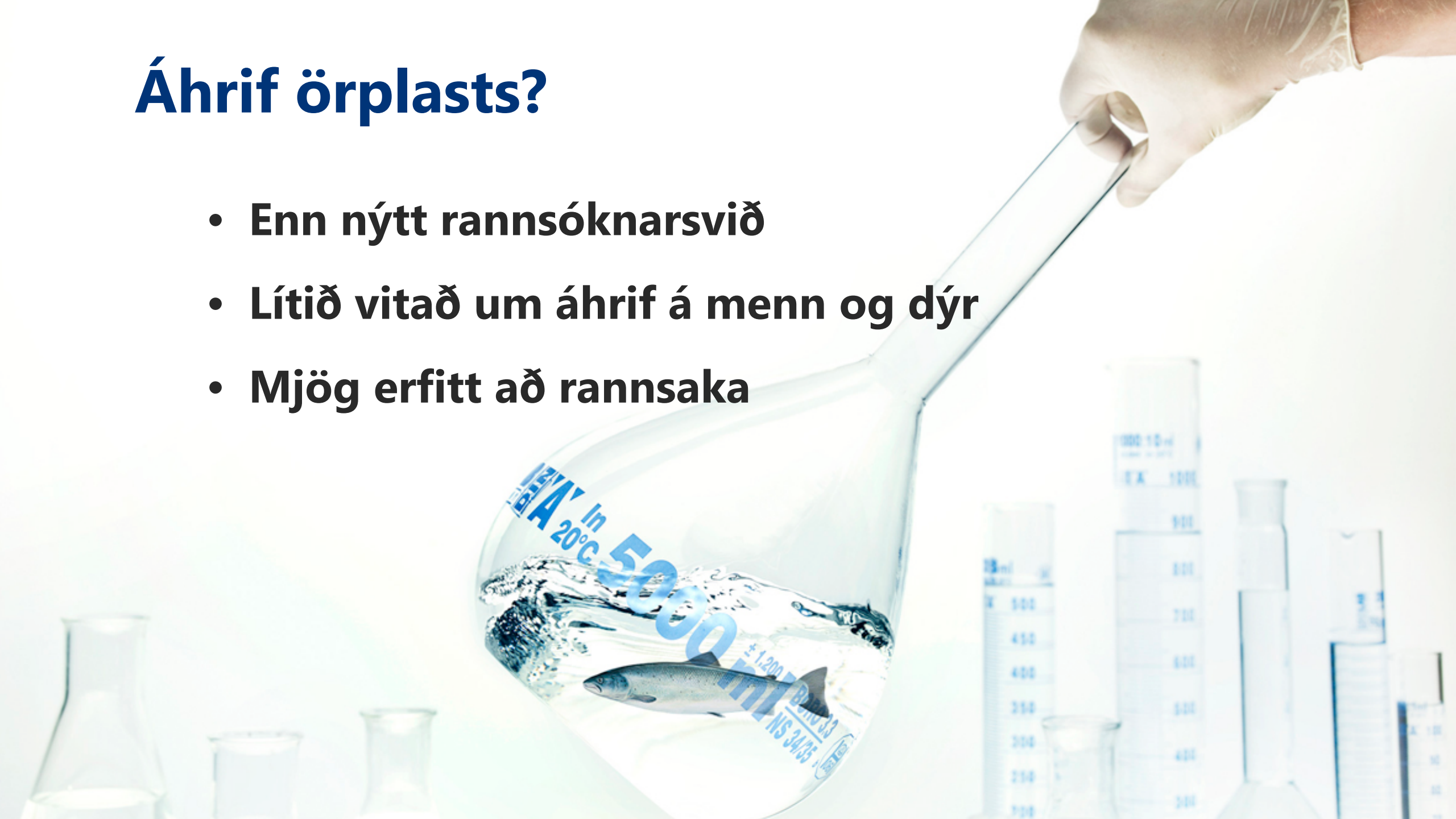
40% eru pakkningar

Áhrif örplasts?

- Enn nýtt rannsóknarsvið
- Lítið vitað um áhrif á menn og dýr
- Mjög erfitt að rannsaka

Er til lausn?

- Ábyrg notkun framleiðenda
- Ábyrg notkun/förgun notenda/neytenda

Refuse

[Do not buy unnecessary things]

- Think if something is truly necessary before buying
 - Bring your own shopping bag, and
 - refuse bags at the register
- Refuse excessive packaging

Reduce

[Reduce garbage]

- Disposable<refillable
- Purchase by weight, unpackaged items
- Buy long-lasting goods

Reuse

[Use again]

- Repair broken items, use them a long time
- A use should be devised for unneeded items
- Use recycle shops and markets

Recycle

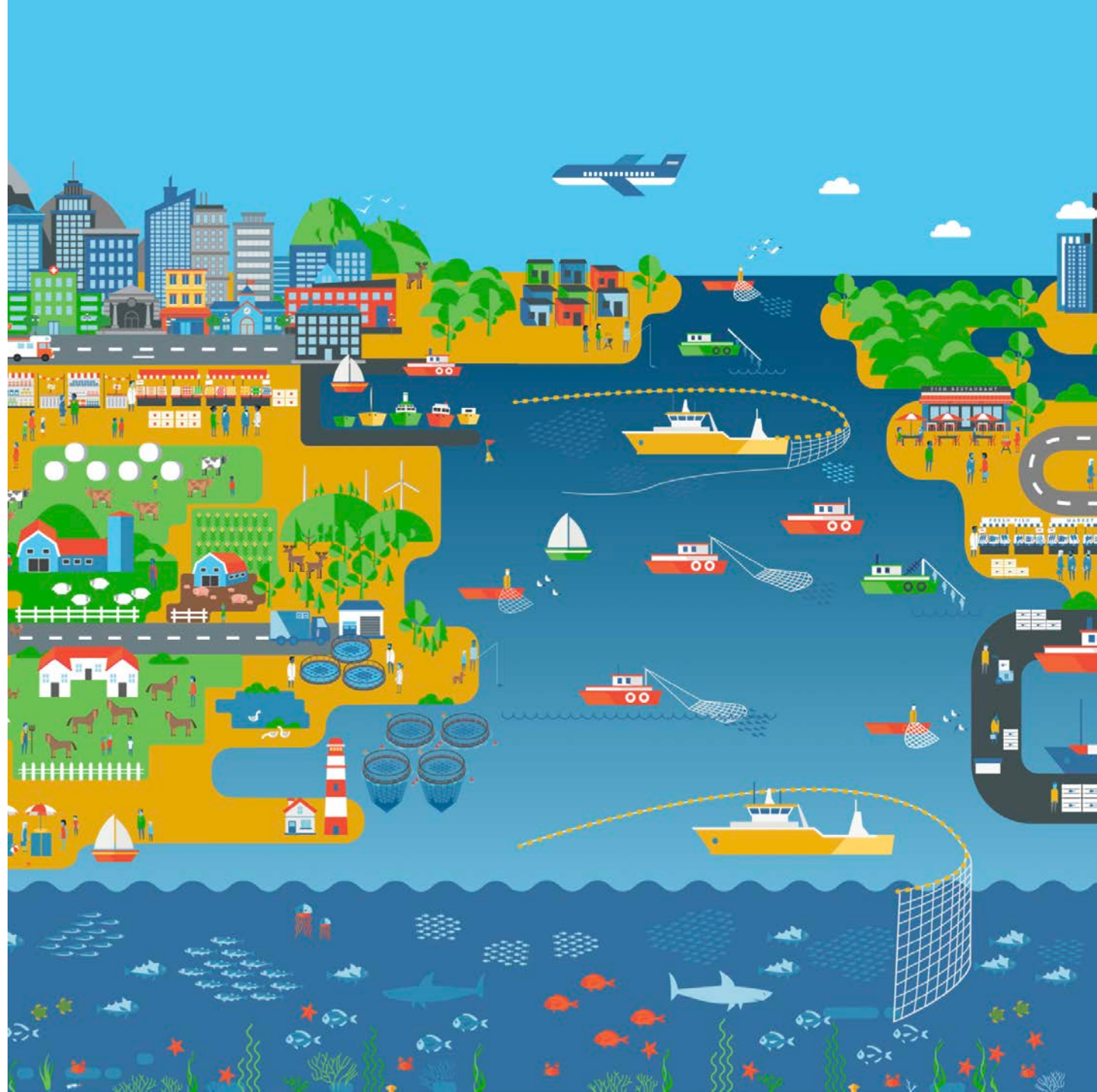
[Reproduce and use]

- Separate trash when disposing
- Recyclable items and consumables are put in collection boxes

Fyrir fyrirtæki og framleiðendur

Eru umhverfisvænar lausnir böll eða blessun?

- Markaðstækifæri
- Umhverfisvitund neytandans
- Samfélagsleg ábyrgð
- Kostnaður eða hagnaður?

Takk fyrir áheyrnina

Dr. Hrönn Jörundsdóttir

Matís

hronn.o.jorundsdottir@matis.is

